

"Idrott och kultur ska vara en mötesplats"

Idrotten engagerar och svetsar samman, skapar trygghet och ger hopp om framtiden.

Den gotländska idrottsrörelsen har ett viktigt arbete framför sig när det gäller att integrera nyanlända barn och ungdomar.

- Dansen betyder allt för mig. Jag känner mig som mig själv; när jag är ute annars kan jag inte koppla av, men när jag får dansa släpper allt, säger tioåriga Lysa Pfasoni som kom med sin familj till Gotland från Burundi för några år sedan.

TEXT CHRISTER NILSSON FOTO KARL MELANDER

Ar 2006 kom Claudien Tyuisabe till Gotland som flykting från Burundi. Där hade han bland annat arbetat med en organisation som hjälper människor i det juridiska efterspelet efter folkmordet i Burundi i början av 1990-talet, och det var bland annat genom det arbetet som hans säkerhet hotades i hemlandet och han bestämde sig för att fly. Han var också ledare inom friidrott, själv i yngre år långdistanslöpare, och han visste betydelsen av idrott i människors liv. En kunskap han tog med

sig till sitt nya land. Han tycker att mottagandet på Gotland var mycket bra, redan då, även om mängden aktiviteter för nyanlända sannolikt är större i dag.

- Jag tycker att vi togs emot bra när vi kom hit. Katolska kyrkan och Rädda barnen gjorde båda bra insatser. Kerstin Blomberg, som då var ordförande för Rädda Barnen på Gotland, hjälpte mig mycket, minns Claudien i dag.

På Gotland grundade han föreningen han nu jobbar med och för, Demokrati för barns framtid, DBF.

Claudien Tyuisabe är grundare av föreningen Demokrati för barns framtid.

Lysa Pfasoni, i mitten, älskar att dansa och har haft mycket glädje av dansen under sina år på Gotland.

- Jag vill inte sitta hemma, inne. Jag vill komma ut, jag vill synas och jag vill visa att jag behöver det här och att det betyder mycket för mig att få engagera mig i saker, säger han.

- Man måste våga ge sig ut, måste våga sig ut i samhället, engagera sig.

Claudien Tyuisabes förening DBF är ett utmärkt exempel på engagemang. DBF samlar i nuläget runt 250 personer, av just nu 14 nationaliteter, i sina olika aktiviteter. Allt från fotboll och basket till filmskapande och läxläsning finns under DBF:s paraply.

- Vi vill att idrott och kultur ska vara en mötesplats för människor. Vi försöker jobba utifrån tre målsättningar: Idrott och kultur kan vara ett sätt för dem som kommer från krig eller andra svåra omständigheter att för en stund glömma bort det där jobbiga; det blir en mötesplats för nya språk, nya kulturer och nya människor; och man får ett sammanhang, man får känna en gemenskap, resonerar Claudien.

Just ungdomarnas i många fall dramatiska förflutna - krig i hemlandet, hot och förföljelser gentemot familjemedlemmar, en flykt som pågått i månader längs allt annat än säkra flyktvägar genom Europa - är något Claudien är högst medveten om.

- Man vet inte alltid hur människor mår, men att komma in i ett sammanhang, exempelvis att börja idrotta, får dem oftast att öppna sig förr eller senare. Många behöver prata, och de kommer till oss och pratar om sånt som de kanske inte velat prata med någon annan om. Det kan ta tid, men de öppnar sig när de känner sig trygga.

ATT KÄNNA TRYGGHET i gemenskapen är något som en del av tjejerna i DBF:s dansgrupp vittnar om.

Musik flödar på hög volym ur högtalarna på andra våningen på ungdomsgården Fenix, på Korpenområdet i Visby. Bitvis befinner sig ett tiotal tjejer på dansgolvet samtidigt, bitvis bara en eller ett par. Utan att några verbala instruktioner egentligen uttalas, är det som att var och en vet när

det är dags för just den personen att hoppa in i eller för stunden lämna dansen. Några svenska tjejer är med, liksom bland annat burundier och somalier.

Tioåriga Lysa Pfasoni och fem år äldre Ines Munzero kom till Sverige och Gotland från Burundi för sju år sedan. Nu deltar de båda med stor glädje i dansgruppen.

- Dansen betyder allt för mig. Jag känner mig som mig själv; när jag är ute annars kan jag inte koppla av, men när jag får dansa släpper allt, säger Lysa.

- Dans betyder jättemycket. Jag älskar att dansa, att röra på mig och att träffa andra människor och lära mig danser och kulturer. I skolan får man inte alls samma utbyte, menar Ines.

Dansgruppen reser regelbundet till fastlandet i olika tävlings- eller uppvisningssammanhang, och när Lilla Nobelpriset delades ut på Gråboskolan i Visby den 10 december var det tjejerna från övervåningen på Fenix som höll i dansuppvisningen.

När passet är slut har även Claudien dykt upp. Tjejerna samlas längs ena väggen i salen; musiken

strömmar fortfarande. Genomgång av den senaste fastlandsresan, till Jönköping, väntar.

- Vi ska också välkomna flera nyanlända flyktingar den här veckan. Och så vill jag att ni varje gång ni ska hit försöker ta med er en svensk kompis. Vi är runt 15 personer nu, då vill vi vara 30 nästa år, säger Claudien.

IDROTTEN UTGÖR EN STOR DEL av integrationsarbetet och är en mycket viktig faktor när de gäller nyanländas möjligheter att ta sig in i samhället och att träffa nya vänner.

Under hösten tog Gotlands idrottsförbund fasta på detta och anställde David Leman, som också är huvudtränare för Visby Ladies damlag i Basketligan, att arbeta med just idrotten som integration.

- Min uppgift är just att använda idrotten som ett sätt för de nyanlända att integreras. Idrott är ett bra sätt att lära känna nya människor, att ingå i ett sammanhang och känna gemenskap, säger David Leman om sitt nya deltidsuppdrag.

Riad Garadat är en av männen bakom Palestino FC.

Nybildade Palestino FC tränar tre gånger i veckan, inomhus så här års.

Den basketförening han tillhör, Visby BBK med representationslaget Visby Ladies, har också tagit integrerande initiativ; kort efter att de första flyktingarna kom till Gotland bjöd Visby Ladies alla boende på flyktingförläggningarna runt om på ön på gratis inträde till matchen mot Mark Basket, och gratis transport med hjälp av bussbolag som ställde upp och skjutsade till och från arenan på Visborg. Ett initiativ som inte bara uppskattades av de nyanlända, utan som också gav laget flera hundra extra påhejande på läktaren.

- Jättevackert! sammanfattar David Leman intrycken av responsen på klubbens inbjudan.

Visby BBK har sedan dess fortsatt bjuda nyanlända till matcherna och dessutom varit ute på de olika boendena och spelat, eller snarare lekt, basket med främst barnen.

FC GUTE ÄR EN AV MÅNGA fotbollsföreningar som har tagit emot nyanlända flyktingbarn i

sina lag, något som alla är överens om är bra för såväl barnen som lagen och klubben. I FC Gutes PO7-08-lag finns i dagsläget redan några relativt nyanlända grabbar, men tränarduon Johanna Hagelqvist Olsson och Christer Wilén Brunius räknar med fler.

- Vi kan snart ställas för nya utmaningar rent organisatoriskt om vi ska vara beredda att ta emot fler, och det är vi givetvis öppna för att göra. Fotbollen är helt klart en dörröppnare, en väg in, säger Johanna.

- Det tillför alltid även laget och klubben något när det kommer in nya spelare, kanske med ett annat sätt att spela än vad vi är vana. Det är spännande och ger nya erfarenheter, säger Christer.

Ett annat sätt, än att ta plats i ett redan befintligt lag i en redan befintlig klubb, är att göra som ett gäng personer med utländsk härkomst nyligen gjort på Gotland: starta en egen förening. Palestino FC består av ett 30-tal spelare i olika åldrar och med olika erfarenheter, förenade av kärleken till fotboll.

Nuur Aemahu, som fyller 18 år strax efter nyår, har varit på Gotland i drygt ett år och är en av spelarna i Palestino FC:

- Fotboll är allt för mig. Jag har spelat fotboll i Syrien, i Egypten, och nu här på Gotland, säger han.

- Det är ett viktigt sätt att träffa nya kompisar. Alla mina vänner spelar i Palestino.

SOM ETT LED I SITT OCH SIN FÖRENINGs integrationsarbete åkte Claudien Tyuisabe med ett 20-tal nyanlända barn och ungdomar, däribland Nuur Aemahu, till östgötska Ydre. Där träffade man de ensamkommande barn och ungdomar som fått den lilla orten i södra Östergötland som sitt nya hem, de hade gemensamma föreläsningar och lek-

tioner kring ämnen som demokrati och mänskliga rättigheter - och fotboll.

Centralorten i Ydre kommun, Österbymo, har knappt 1 000 invånare och är med detta Sveriges minsta centralort. I hela kommunen bor cirka 3 000, vilket även gör kommunen till en av landets minsta sett till antalet personer som bor där. Men till skillnad från många andra småorter och -kommuner har Ydre trots allt ett ökande invånarantal. Och det beror inte bara på att kommunen tagit emot relativt många flyktingar på senare tid.

- Vi har en bra känsla, många anställda inom kommunen bor också här och vi har många barnfamiljer, beskriver Andrea Cassel den lilla kommunens framtidsanda.

Nästa uppslag: Första matchen då Visby Ladies bjöd in nyanlända flyktingar hade laget ett par hundra fler besökare än normalt.

Nästnästa uppslag: Zacaria Reslan och Karim Abu Alhija, svarta laget, spelar i ett av FC Gutes pojklag och har kommit in i laget mycket bra trots kort tid på Gotland.

Nästnästa uppslag: Nuur Aemahu dansade loss under en tillställning för bland andra nyanlända för en tid sedan.

Andrea Cassel är föreståndare för det nyöppnade boendet för ensamkommande flyktingbarn i Österbymo. Dock bor hon själv i Norrköping - men växte upp på Gotland, där hennes föräldrar arbetade som tandläkare.

I hjärtat av Österbymo ligger kommunhuset, mitt emot en stor parkering omgiven av en Coop-butik, ett systembolag, en klädbutik och en fotspecialist. Där ligger en cykelaffär och en butik som enligt skylten säljer "blommor och frukt". En pizzeria och ett värdshus, det senare igenbommat.

NYLIGEN HAR KOMMUNEN beslutat att det gamla värdshuset ska bli ett boende för ensamkommande flyktingbarn, som komplement till ett annat boende som redan är i drift. Redan tidigare i höst hade kommunen tagit emot ett 30-tal - de flesta är pojkar från Afghanistan, men där finns också barn och unga från bland annat Somalia och Eritrea - och fler är att vänta under vintern, därav behovet av ett nytt boende.

Och att detta skulle bli just värdshuset var trots allt inte en självklarhet.

- Värdshuset har liksom alltid varit "hjärtat" här i bruksorten, och det har varit svårt för en del att ta in att det inte längre är värdshus - och att det dessutom ska bli ett boende för flyktingar, säger Andrea Cassel, som dock tror och hoppas att allt kommer att lösa sig till det bästa.

- Jag vill inte påstå att det är ett problem att så pass många ungdomar med komplicerad och i många fall dramatisk historia sätts samman på ett gemensamt boende på en liten ort. Men visst finns det saker att jobba med, så är det. Men jag är optimist, jag vill väldigt mycket.

DET DRÖJER INTE LÄNGE från det att lektionerna och den gemensamma lunchen - i just värdshusets gamla lokaler - är över, förrän ungdomarna, både de från Gotland och de från Ydre, börjar spela boll fram och tillbaka över både gräsmattan och en tämligen oftrafikerad väg som skär genom samhällets västra del. När Claudien Tyuisabe, Andrea Cassel och de andra ledarna samlat ihop sällskapet, påbörjas en gemensam promenad till gymnastiksalen intill ortens skola och förskola några

minuters promenad österut, förbi en vårdcentral och en däckfirma.

Där ansluter fler inbjudna ungdomar från trakten, och när fotbollsspelandet drar igång finns där såväl Gotlands som Ydres nyanlända flyktingar, mixade med svenska fotbollsspelande ungdomar från Österbymo samt ett tiotal unga från ett konfirmandläger som för stunden pågår i kommunen.

- Det är ju de här mötena vi vill åt, säger Andrea Cassel entusiastiskt, när ungdomar från många av världens hörn samlas kring det gemensamma intresset fotboll.

Då spelar språk och kultur, bakgrund och levnadsöden, ingen roll. Då är det fotbollens språk som talar.

Utbytet mellan Gotland och Ydre var lyckat, ansåg de deltagande, och en fortsättning är redan planerad till i vår.

- Att få umgås och diskutera med varandra ger mycket. Vi har fått en inbjudan till Gotland och jag hoppas att vi ska kunna åka dit i vår, säger Andrea Cassel.

DEMOKRATI FÖR BARNES FRAMTID fick nyligen ett rejält tillskott i kassan.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, har beslutat bevilja DBF ett bidrag på nästan en halv miljon kronor; enligt motiveringen till bidraget får man detta för att genom dans och musik "stärka kontakten mellan ungdomarna och ge dem möjlighet att utveckla sin kreativitet och experimentera med kulturella uttryck som dans och musik".

DBF:s ansökan fick högt betyg i jämförelse med andra sökande, uppger myndigheten, och projektet kommer företrädesvis genomföras i de städer där DBF har verksamhet - Gotland, Ydre, Ludvika, Vaggeryd och Älvsbyn.

DBF har i dagsläget tre anställda inom föreningen, varav Claudien Tyuisabe är en. De pengar man nu tilldelas möjliggör ytterligare anställningar och därmed ett fortsatt arbete för integrationen på ön.

- Folk har frågat mig då och då sedan jag startade föreningen om jag redan då visste att det skulle komma många flyktingar till Gotland. Nej, det visste jag inte, men jag ser ju hur det ser ut i världen, hur många krig som pågår, säger Claudien Tyuisabe. ■

Vi tror på en grön framtid!

Delar av vår personal som varje dag möter våra företagare i den gröna näringen.

Den gröna näringen står inför en stor utmaning. Ett exempel är att var fjärde svensk kommun idag saknar mjölkbönder eller har bara några enstaka gårdar kvar. En utveckling som är oroande ur flera perspektiv. Vi har sedan tidigt 1800-tal vuxit och förändrats i takt med tiden och med kundernas behov. Det som är viktigt för dig, är viktigt för oss. För att vi gotlänningar ska lyckas bibehålla den gröna näringen krävs hårt arbete, engagemang och mod. Vi är en naturlig del i att våra kunder får en hållbar och långsiktig utveckling i sina företag, men vi har också kroat arm med samarbetspartners som har samma fasta övertygelse som vi.

För oss är det inget vägval.

**Länsförsäkringar
Gotland**
Kom närmare